

Kipindi cha 14: Kumbukumbu la Torati 31-34

Dkt. Cynthia Parker

Huyu ni Dkt. Cynthia Parker na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Hiki ni kipindi cha mwisho, kipindi cha 14, Kumbukumbu la Torati 31-34.

Utangulizi

Sawa, kwa hivyo tunakamilisha kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Kwa hivyo, mihadhara yetu inakaribia kuisha, na tutaanza kuunganisha nyuzi kadhaa ambazo tumekuwa tukizivuta kwenye kitambaa cha kitabu kizima hadi sasa. Kwa hivyo, nilitaja mwanzoni kabisa tulipoandika simulizi yetu ya kwanza ya kihistoria, tulizungumzia jinsi sura za 1-3 zinavyoishia kuwa ncha za kitabu na kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Kwa hivyo, katika sura hizi za mwisho tunazoangalia leo, tunaona sura hizi za 1-4, zikitusaidia kukusanya pamoja na kuanzisha mada kuu kuu kupitia Kumbukumbu la Torati. Kisha tuna 5-30 ambazo tumekuwa tukizijadili katika mihadhara yote iliyopita. Na sasa tuko katika sura za 31 hadi 34. Vipande hivi vya kitabu ambavyo nimevipiga picha hapa, kwa njia, vinatoka Pottery Barn. Kwa hivyo, ikiwa una nia, unaweza kwenda kutazama orodha yao.

Kwa hivyo, tumeona jinsi kanuni ya sheria ilivyo kiini cha kitabu. Kuna mkazo katika Kumbukumbu la Torati unaoelekeza kwenye kanuni ya sheria kwa sababu kanuni ya sheria ndiyo inayowaruhusu watu kuishi maisha ya kibinadamu yaliyotimizwa katika nchi ambayo Mungu anawapa watu wake. Lakini tumeanzisha kanuni ya sheria kwa kufanya mazoezi ya historia na kuwaweka watu. Tulifanya uwekaji kijiografia, na pia uwekaji kihistoria. Na tutaanza kuona kwamba kuna kufanana katika sura hizi chache zilizopita. Zaidi

ya hayo, tumekuwa tukijadili matendo ya mwisho ya Musa katika maisha yake, na kwa hivyo sasa tunapaswa kuhitimisha simulizi la Musa, na hilo litaishia katika sura ya 34.

Mwisho wa Mwisho wa Kuweka Nafasi

Kwa hivyo, tunapoanza na kuingia katika mfumo huu wa nje, nitaita mwisho wa kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Sasa tutaona baadhi ya marudio haya yanayorudi nyuma katika Kumbukumbu la Torati sura ya 1-4 au 1-3. Kwa hivyo, tunapoingia, tunaanza sura hii kwa muhtasari wa kihistoria ambao ndio hasa jinsi sura ya Kumbukumbu la Torati sura ya 1 ilianza. Kwa hivyo, tuna simulizi la kihistoria kwanza, na kisha tutaona jinsi tunavyokuwa na mpangilio maalum sana katika sura hii. Kwa hivyo, tuna msisitizo unaowekwa kwenye sheria. Tuna msisitizo unaowekwa kwa Yoshua kwa sababu Yoshua sasa atachukua uongozi kutoka kwa Musa. Tuna utambuzi katikati kwamba uasi utatokea.

Ingetokea kwamba Waisraeli wana uwezekano mkubwa wa kumwacha Mungu.

Na kisha inarudi kwenye kutajwa kwa Yoshua, na inarudi kwenye dhana ya sheria. Tena, tunaweza kusema tukiacha tu 31 kama ilivyo, inaonekana inajenga wazo hili kwamba Waisraeli watamkataa Mungu, na hilo linaonekana kuwa ujumbe hasi wa kuonyesha. Isipokuwa kile ambacho hii inaishia kufanya ni kwamba inatupeleka kwenye Wimbo wa Musa, ambao ni sura ya 32. Kwa hivyo, kwa kweli, tunachoishia kuchukua kutoka kwa hili, pamoja na wazo kwamba sheria inapaswa kuandikwa, ni kwamba Yoshua atakuwa kiongozi anayefuata. Tunachopata ni kwamba hii ina uwezekano mkubwa wa kutokea,

na kwa hivyo, kwa hivyo, tunahitaji kitu kama Wimbo wa Musa katika sura ya 32 ili kuwasaidia watu kukumbuka historia yao na kukumbuka Mungu ni nani.

Kumbukumbu la Torati 31 - Sherehe ya Sikukuu ya Vibanda, Mungu kama Shujaa, Ogu na Sihoni

Kwa hivyo, tuanze kutazama sura ya 31. Hii ni sehemu ya kihistoria. Kwa hivyo, wanakumbuka simulizi la kinachoendelea. Kwa hivyo katika mstari wa kwanza, "Musa akaenda akawaambia Israeli wote maneno haya, akawaambia, 'Leo nina umri wa miaka 120. Siwezi tena kutoka na kwenda. Na Bwana ameniambia, 'Hautavuka Yordani. Bwana Mungu wako ndiye atakayevuka mbele yako. Atawaangamiza mataifa haya mbele yako, nawe utawafukuza. Yoshua ndiye atakayevuka mbele yako, kama Bwana alivyosema."

Kwa hivyo, tunapata mada hii ya Mungu kama shujaa, na mara ya kwanza tuliposikia hilo pia ilikuwa katika Kumbukumbu la Torati 1. Kisha tunapata kutajwa kwa wafalme wa Ogu na Sihoni ambao walitajwa katika sura ya kwanza na sura ya tatu katika Kumbukumbu la Torati. " Bwana atawatendea kama alivyowatendea Sihoni na Ogu, wafalme wa Waamori, na nchi yao, alipowaangamiza. Bwana atawatia mikononi mwenu, nawe utawatendea sawasawa na amri zote nilizowaamuru. Iweni hodari na washujaa, msiogope wala msitetemeke kwa sababu yao; kwa kuwa Bwana, Mungu wenu, ndiye anayekwenda pamoja nanyi; hatawapungukia wala hatawaacha. Musa akamwita Yoshua, akamwambia machoni pa Israeli wote, Uwe hodari na washujaa; maana utakwenda na watu hawa hata nchi, Bwana aliyowaapia baba zao, kwamba atawapa; nawe utawapa iwe urithi wao; Bwana ndiye

atakayekutangulia; atakuwa pamoja nawe; hatakupungukia wala kukuacha. Usiogope wala usifadhaike."

Na kisha tunaingia katika mstari wa 9, "Kwa hivyo, Musa aliandika sheria hii na kuwapa makuhani." Na tena, kila wakati hili linarudiwa, "Musa aliandika sheria hii," tunasimama kila wakati, na tunasema, sheria hii ni nini? Je, ni sura ya 12 hadi 26? Je, ni sehemu zake, je, ni sehemu zake, inajumuisha nini? Na hivyo ndivyo watu wanaopenda kusoma sehemu halisi za lugha wanajaribu kuingia ndani kabisa katika Kumbukumbu la Torati ili kujua ni nini kiini, sehemu ya kale zaidi ya Kumbukumbu la Torati ambayo ingekuwa sheria hii.

Lakini jambo tunalohitaji kuchukua ni kwamba Musa ndiye anayechukua mafundisho haya ya mdomo na anaandika kitu kwa ajili ya watu.

Kusomwa kwa Sheria katika Sikukuu ya Vibanda

Kisha Musa anawaamuru Walawi, na makuhani akisema, Mwishoni mwa kila mwaka saba, wakati wa mwaka, kwa ajili ya msamaha wa madeni, wakati wa Sikukuu ya Vibanda, Israeli wote watakapokuja kuonekana mbele za Bwana, Mungu wako, mahali atakapochagua, utasoma torati hii mbele ya Israeli wote, masikioni mwao. Wakusanye watu, wanaume na wanawake, watoto, na wageni walioko mjini mwako, wapate kusikia na kujifunza, na kumcha Bwana, Mungu wako, na kuangalia kuyashika maneno yote ya torati hii; na watoto wao ambao hawajajua watasikia na kujifunza kumcha Bwana, Mungu wako, muda wote mtakaoishi katika nchi mtakayovuka Yordani kuimiliki.

Tumezungumzia jinsi moja ya msisitizo katika Kumbukumbu la Torati ulivyotoka katika sura ya 6 ndani na nje ya sura ya 11, "Wafundisheni watoto wenu maneno haya, mnapoamka, mnapolala, mnapoingia nyumbani, mnapotembea mkiwa mnaifanya kazi mnapokula, kuna mambo yote yanayojumuisha kuanzia asubuhi hadi usiku katika kila shughuli

mnayowafundisha watoto wenu sheria. Kwa hivyo, Kumbukumbu la Torati limekuwa likisisitiza hadi sasa hili la kibinafsi sana kuanzia uwasilishaji wa sheria kutoka kwa mzazi hadi mtoto.

Na sasa tunaona, sasa Musa anapoandika maneno haya na kuyakabidhi kwa makuhani. Anasema kuna kusanyiko. Kuna wakati ambapo sote tunakusanyika pamoja, kwa pamoja kama jamii nzima, wakati wa Sikukuu ya Vibanda. Na kama ungekuwa darasani mwangu, ningekupa changamoto uniambie, unakumbuka ni mwezi gani huo na ni sikukuu gani hiyo inaadhimisha?

Lakini ni wakati huo ambapo makuhani wanatakiwa kusoma sheria hii kwa sauti ili mara nyingine tena, kwa pamoja kama watu, tutambue hili ni jambo. Sote tumekubaliana na hili.

Maandiko Mengine Kuhusu Usomaji wa Sheria Hadharani

Sasa, tukiangalia masimulizi ya kihistoria na kuyafikiria, je, kumewahi kuwa na wakati ambapo hili limetokea? Jambo kama hilo, kusoma sheria, watu wakikusanyika na kukubaliana nalo, hutokea mwishoni mwa kitabu cha Yoshua.

Pia hutokea wakati huo huo wakati wa mageuzi ya Mfalme Yosia. Wanawakusanya watu pamoja, wanasoma maneno haya au Kitabu cha Sheria, na watu wanatubu kwa sababu wanatambua jinsi walivyo mbali na sheria.

Pia tunaiona katika kitabu cha Ezra. Kwa hivyo, Wayahudi wanaporudi kutoka nchi ya Babeli, kutoka uhamishoni Babeli, sasa nchi ya Uajemi. Wanakuja, na wanabaki Yudea. Ezra anawakusanya watu wote pamoja, na anawasomea kwa sauti, Kitabu cha Sheria. Kwa hivyo, tuna mifano hii ambapo inaonekana kuandikwa kwamba kila mtu alikusanyika pamoja. Lakini je,

ilitokea kila baada ya miaka saba, kila wakati kulikuwa na msamaha wa deni? Hatujui kama hiyo ni kitu au desturi ambayo Waisraeli walifanya kweli. Lakini ni jambo ambalo limerekodiwa kuwa na kusudi na faida kwa watu kukumbushwa tena maelezo ya sheria, jinsi wanavyopaswa kutenda ili kuthibitisha upendo wao kwa Mungu.

Nitaruka mistari michache zaidi kwa sababu sehemu ya kati ni nyingine. Hivi ndivyo Yoshua, Bwana, anavyowaita Yoshua na Musa pamoja kwenye hema ya kukutania na kusema, "Yoshua, nimekuchagua wewe, nawe ndiye utakayepakwa mafuta."

Kuanzisha Wimbo wa Musa

Katika mstari wa 19, oh hapana, kwa kweli, nataka kuanza katika mstari wa 17. Kuna utambuzi; hii ni kwamba wanatambua uasi wa watu.

Inasema, "Ndipo hasira yangu itawaka juu yao siku hiyo. Nitawaacha na kuwaficha uso wangu. Wataangamizwa, na maovu mengi na taabu zitawajia, hivyo watasema siku hiyo, 'Je, si kwa sababu Mungu wetu yuko kati yetu kwamba maovu haya yametupata?' Lakini hakika nitaficha uso wangu siku hiyo kwa sababu ya maovu yote watakayotenda, kwa maana watageukia miungu mingine. Basi sasa, jiandikieni wimbo huu, mkawafundishe wana wa Israeli, mkauweke midomoni mwao, ili wimbo huu uwe ushuhuda kwangu dhidi ya wana wa Israeli. Kwa maana nitakapowaleta katika nchi iliyojaa maziwa na asali, niliyowaapia baba zao, nao watakapokula na kushiba na kufanikiwa, ndipo watakapogeukia miungu mingine, na kuitumikia, na kunidharau mimi, na kuvunja agano langu."

Kwa hivyo, kutambua kwamba wimbo huu ni muhimu ili kuweka mafundisho haya mbele ya akili zao. Kwa sababu wanapoingia, na maisha yanakuwa rahisi kwao wanapokuwa hawapo tena katikati ya jangwa na

mlangoni pa kifo, na wakijitahidi kuishi wakati maisha ni rahisi kidogo kwao, huo ndio wakati rahisi zaidi wa kusahau jinsi walivyofika huko. Na kwa hivyo, wimbo huu ni kuwasaidia kukumbuka.

Kwa hivyo mwisho wa sura unasema, "Basi Musa akaandika wimbo huu siku hiyo hiyo, akawafundisha wana wa Israeli. Kisha akamwamuru Yoshua, mwana wa Nuni, akasema, Iweni hodari na moyo mkuu, kwa maana mtawaingiza wana wa Israeli katika nchi niliyowaapia, nami nitakuwa pamoja nanyi. Ikawa Musa alipomaliza kuandika maneno ya torati hii katika kitabu, hata yakaisha, akawaamuru Walawi waliobeba sanduku la agano la Bwana, Mungu wenu, akisema, Chukueni kitabu hiki cha torati, mkiweke kando ya sanduku la agano la Bwana, Mungu wenu, ili kikae huko kama ushahidi juu yenu. Kwa maana najua uasi wenu, na ukaidi wenu utakaodumu, nikiwa hai pamoja nanyi leo, mmekuwa waasi juu ya Bwana. Si zaidi ya hayo, baada ya kufa kwangu. Basi nikusanyieni wazee wote wa kabila zenu, na maafisa, ili niseme maneno haya masikioni mwao, na kuziita mbingu na nchi kushuhudia juu yao.' Kwa maana najua ya kuwa baada ya kufa kwangu, mtatenda kwa uharibifu na kugeuka kutoka katika njia niliyowaamuru, na mabaya yatawapata siku za mwisho; kwa maana mtafanya yaliyo maovu machoni pa Bwana, na kumkasirisha kwa kazi ya mikono yenu.

Kwa hivyo tena, lingine kati ya hayo linasikika kama mwisho wa kukata tamaa wa Musa, kuwa na kiongozi huyu mkuu, ambaye amekuwa akiwaongoza jangwani, ambaye amewaleta mpaka ukingoni mwa nchi yao, ili watambue kivitendo kwamba wataendelea kuwa kama walivyokuwa hapo awali. Kwa hivyo, wanahitaji kuwa na kitu kinachoendelea kuchochea mioyo yao na kuwachochea kutii na kumkumbuka Mungu wao na wao ni nani kama watu wa Mungu.

Kumbukumbu la Torati 32 -- Wimbo wa Musa

Kwa hivyo, tunaelekea katika sura ya 32. Sura ya 32 inaitwa Wimbo wa Musa. Hii inachukuliwa kuwa moja ya sehemu za zamani zaidi za Kumbukumbu la Torati. Baadhi ya lugha inayotumika, ushairi ulio katika kitabu, inaonekana kuakisi wakati wa kale zaidi. Angalau, ni shairi la zamani sana ambalo lilifundishwa mapema sana na kusambazwa miongoni mwa Waisraeli. Hili ni shairi ambalo lina mwangwi mbalimbali katika maandishi yote ya manabii. Kwa hivyo, tutaanza kwa kufikiria jinsi ilivyo tofauti kuwa na wimbo na jinsi ilivyo muhimu kuwa na wimbo.

Umuhimu wa Wimbo

Nitaweka maneno hayo kwenye hotuba au hotuba maarufu. Unaweza au hutambui maneno ya kwanza ya hotuba hii: "Nina ndoto." Na wakati mwingine, kwa maneno hayo manne tu, nikisema, "Nina ndoto," watu humfikiria Martin Luther King Jr. mara moja. Ni sehemu ya utamaduni wetu. Naam, hii ni sehemu ya hotuba hiyo, na ni hotuba yenye nguvu sana na nzuri sana. Na kama hujamsikia Martin Luther King mwenyewe, itoe; kuna rekodi kadhaa zake, unapaswa kumsikiliza akitoa hotuba. Labda umesoma hotuba hiyo. Labda umewasikia watu wakizungumzia jinsi hotuba hiyo ilivyo na nguvu. Labda umeikariri hotuba hiyo. Nilisoma hotuba hiyo mara kadhaa. Nadhani ni ya kushangaza.

Lakini mbali na msemu wa "Nina ndoto", kama mtu angekuwa nukuu kwangu tu, sehemu katikati ya hotuba hiyo, naweza au nisiweze kuihusisha mara moja na Martin Luther King. Labda kwa sababu hii ni hotuba maarufu sana, ningefanya hivyo, lakini si kila mtu angefanya hivyo ingawa wanajua "Nina ndoto," si kila mtu anayeweza kupitia muktadha mzima wa hotuba hiyo mara moja na kukuambia hasa maneno yote ni yapi kwa ajili ya hotuba hiyo.

Sasa, hebu tuweke hili tofauti na wimbo. Huu ni wimbo wa zamani. Unatoka kwenye filamu ya zamani. "Jua litachomoza kesho." Unatoka kwenye filamu ya Annie.

Na huu ni mmoja wa nyimbo ambazo hazina nguvu kwa sababu hautufundishi muktadha huu mzuri wa kitamaduni. Sio kama mahubiri au mazungumzo ya Martin Luther King. Ni wimbo tu. Na bado naweza kuchagua maneno machache kutoka katikati ya wimbo, nianze kuuimba, na nina uhakika wengi wenu mtajiunga. Kwa kweli, kuna hatari kwamba kama ningeanza kuimba wimbo huu, "Jua litatoka kesho. Weka dau la pesa yako ya chini kesho." Unaweza kuishia na wimbo huo umekwama kichwani mwako kwa siku nzima iliyobaki. Karibu.

Kwa hivyo, kuna kitu kuhusu nyimbo ambacho ni rahisi kujifunza. Wimbo unakwama kichwani mwake, na unaanza kusikika hapa. Kwa hivyo, nyimbo ni tofauti sana na mahubiri na mazungumzo.

Kwa nini basi Musa anahitaji kuandika wimbo na kuwafundisha watu? Wana maandishi ya sheria. Huo ndio moyo. Ndiyo inayoonyesha moyo wa Mungu na huruma yake kwa watu wake, lakini wanahitaji kitu ambacho ni rahisi sana kukumbuka. Na kwa hivyo huu ndio wimbo ambao Musa anawafundisha watu.

Wimbo wa Musa – Kumbukumbu la Torati 32:1-2

Kwa hivyo, huu ni wimbo wa Musa. Unaanza kwa kusema, "Sikilizeni, enyi mbingu, nami niacheni niseme, na dunia na isikie maneno ya kinywa changu." Ni wito kwa mashahidi kushuhudia kile kinachoambiwa watu. Nami napenda mstari huu katika mstari wa 2, unasema, "Mafundisho yangu na

yadondoke kama mvua, na maneno yangu yadondoke kama umande, kama matone kwenye majani mabichi, na kama manyunyu kwenye mimea."

Kwa hivyo, nilijaribu kuchora picha ya umande ambao kwa namna fulani hukusanyika na kuwa matone kwenye nyasi. Inasema nini kwa kutumia sitiari hii? Hii, maji yanapokusanyika kwenye matawi, kwenye majani ya nyasi, au kwenye matawi na majani ya mimea, huanguka chini na kuzama polepole kwenye udongo. Na Musa anasema, "Vivyo hivyo maneno yangu na yadondoke juu yako kama umande." Sio mvua kubwa ya majira ya baridi kali inayokuja na kumwagika juu yako, lakini na ikukusanye juu yako na kudondoka chini kwenye udongo.

Kumbukumbu la Torati 32:3-8 – Historia ya Uasi wa Israeli na Uaminifu wa Mungu

Katika mstari wa 3, "Kwa maana nalitangaza jina la Bwana, mpeni ukuu Mungu wetu, Mwamba; kazi yake ni kamilifu. Maana njia zake zote ni za haki, Mungu wa uaminifu, asiye na uovu; Yeye ndiye haki na unyofu . Wamemtenda vibaya. Wao si watoto wake kwa sababu ya kasoro zao, bali ni kizazi kilichopotoka na kilichopotoka. Je, mnamlipa Bwana hivi? Enyi watu wapumbavu na wasio na akili, je, yeye si baba yenu aliyewanunua? Amewafanya kuwa imara. Kumbukeni siku za kale; tafakarini miaka ya vizazi vyote. Muulizeni baba yenu, naye atawajulisha, na wazee wenu watawaambia, Aliye juu alipowapa mataifa urithi wao, alipowatenga wanadamu, aliweka mipaka ya watu kwa kadiri ya hesabu ya wana wa Israeli."

Na sasa tunaona, kile ambacho kimekuwa cha kawaida sana katika Kumbukumbu la Torati, tunakigeuza na tunasimulia historia yetu. Isipokuwa hapa mwishoni mwa Kumbukumbu la Torati na hapa mwishoni mwa

Pentateuki, tunaishia na tafakari kadhaa kurudi Mwanzo 1 na 2. Kukopa kidogo ni aina moja ya lugha. Kwa hivyo sikiliza hilo tunapoendelea.

Kumbukumbu la Torati 32:9-10 na Mwanzo 1 na 2

Kwa hivyo, katika mstari wa 9, inasema, "Kwa maana sehemu ya Bwana ni watu wake. Yakobo ni mgawo wa urithi wake. Alimkuta katika nchi ya jangwa na katika jangwa lenye ukiwa na kilio." Na kwa kweli, "magofu yenye kilio" hapo, ningependa kujua tafsiri yako inasema nini na jinsi Biblia yako inavyotafsiri hilo. Ni sawa na "nchi ya jangwa," lakini maneno ambayo yanatumika kwa kweli tohu vabohu, ambayo ni machafuko mazito ya giza yanayojitokeza katika Mwanzo 1. Kwa hivyo, katika Mwanzo 1:1 inaposema, "hapo mwanzo," Mungu anapoanza mchakato wa uumbaji, na Roho anaruka juu ya vilindi. Kilindi hicho ni tohu Na hiyo ni njia ya kuvutia ya kuzungumzia kuhusu nchi ya jangwa ambayo Mungu anawapata watu wake.

Kwa hivyo tena, katika mstari wa 10. "Alimkuta katika nchi ya jangwa, na katika jangwa lenye ukiwa, akamzunguka, akamtunza. Alimlinda kama mboni ya jicho lake. Kama tai achocheaye kiota chake, akiruka juu ya makinda yake." Na tena, neno hilo, "kuruka" kwa kweli lina maana zaidi ya kupepea. Hii ni kwamba unaweza kufikiria ndege anayeruka kwa uangalifu mkubwa na wasiwasi juu ya kiota. Cha kufurahisha ni kitenzi kile kile kinachozungumzia Roho anayeruka juu ya kina cha Mwanzo sura ya 1. Kwa hivyo, tunasikia hapa ni aina ya hadithi ya uumbaji ambayo inasimuliwa katika maneno yanayotumika katika Wimbo wa Musa.

Kumbukumbu la Torati 32:11-15 Mazao ya Nchi

Kwa hivyo, "Alinyoosha mabawa yake na kuwakamata, akawabeba kwa manyoya yake, Bwana peke yake alimwongoza. Hakukuwa na mungu mgeni pamoja naye. Alimpandisha mahali pa juu pa nchi, akala mazao ya shamba, na

akamnyonya asali kutoka mwamba, na mafuta kutoka kwenye mwamba mgumu. Sindano ya ng'ombe, maziwa ya kundi, mafuta ya wana-kondoo na kondoo waume, uzao wa Bashani na mbuzi, pamoja na ngano iliyonona na damu ya zabibu, ukanywa divai."

Kumbukumbu la Torati 32L15-21 Kumsahau Mungu Wao

Hii ni njia nzuri sana ya kishairi na ya kuzungumzia hasa kuhusu mazao halisi, halisi yaliyozalishwa katika nchi. "Lakini Yeshuruni alinenepa na kupiga teke." Kwa hivyo Yeshruni ni jina lingine la Yakobo, au ni marejeleo ya kurudi kwa Yakobo. Kwa hivyo, ni njia nyingine ya kuzungumza kuhusu Israeli. Kwa hivyo, " Yeshruni alinenepa na kupiga teke, umekuwa mnene, mnene na mtanashati. Kisha akamwacha Mungu, aliyemfanya, na kumdharau Mwamba wa wokovu wake. Wakamfanya awe na wivu kwa miungu migeni. Kwa machukizo, wakamkasirisha. Wakatoa dhabihu kwa pepo ambao hawakuwa Mungu. Kwa miungu ambayo hawakuijua, miungu mipya ikawa hivi karibuni, ambayo baba zao hawakuiogopa."

Na tena, hivi ndivyo mafundisho mengi ya Kumbukumbu la Torati yalivyokuwa yakisema. Utakapoingia katika nchi hiyo, hatari ni kwamba utaridhika na kwamba utaanza kufikiria kwamba ina uhusiano wowote na wewe. Na utasahau historia yako, na utasahau yote ambayo Mungu amefanya ili kukuleta mahali hapa na kukupa nchi hii,

Kwa hivyo, akionyeshwa kwa maneno ya Yeshrun wa Israeli, anaonekana kama mtu anayeingia katika nchi yenye unono au ngano bora, na unono, au damu bora ya zabibu, na kutoka hapo ananenepa na kuridhika na kisha anaanza kufuata miungu mingine.

"Ulimpuuza Mwamba aliyekuzaa na kumsahau Mungu aliyekuzaa."
Ninapenda sehemu hii, na hii ni msemo wa kuvutia kuuweka sambamba. Wazo

ni kwamba umemsahau Mungu, lakini vitenzi viwili tofauti vimetumika hapa. Cha kwanza ni kuzaliwa. Hiki kinatumika sana; tunakielewa sana na nasaba. Ukisoma yoyote ya nasaba, huwa, fulani na fulani, alimzaa fulani na fulani, aliyezaa fulani na fulani. Kwa kawaida huhusishwa na wanaume. Kwa baba walizaa mwana aliyezaa mjukuu. Na tuna taswira hii ya kiume, na hii inafaa sana kwa sababu tumemwona Mungu kama baba kwa Waisraeli, lakini msembo sambamba ni "na kumsahau Mungu aliyekuzaa." Na kitenzi hicho cha kuzaa ni kitenzi cha kike tu, na kwa hivyo tuna kwa njia nzuri sana, picha hii ya Mungu kama baba na mama. Unajua, kwa namna fulani ya haya yote, yuko nje ya utambulisho wa kijinsia. Kwa hivyo, yeye ndiye aliyekuzaa; ndiye aliyekuzaa.

Kumbukumbu la Torati 32:19 na kuendelea – Kuhusu Kusahau Husababisha Laana na Mandhari ya Sodoma Yarudiwa Upya

Mistari michache inayofuata ya wimbo inarudi nyuma jinsi Waisraeli watakavyomwacha Mungu. Kwa hivyo, "Bwana aliona haya, akawakataa kwa sababu ya kukasirishwa na wanawe na binti zake. Kisha akasema, 'Nitawaficha uso wangu. Nitaona mwisho wao utakuwaje. Kwa maana ni kizazi kilichopotoka, wana ambao hawana uaminifu ndani yao. Wamenitia wivu kwa kitu kisicho mungu. Wamenikasirisha kwa Sanamu zao. Kwa hivyo, nitawatia wivu kwa wale ambao si watu. Nitawakasirisha kwa taifa la wapumbavu." Na hapa, ikiwa unataka changamoto kidogo, ningesoma Warumi 10 na kuona kama unaweza kupata aina fulani ya uhusiano katika Warumi 10 na Wimbo wa Musa ulio hapa katika sura ya 32.

Hata katika wimbo huu kuna Musa anawafundisha watu; kuna marudio ya baadhi ya laana na matokeo ya chaguo zao. Kwa hivyo, wanapomkataa Mungu, wanapoondoka wanapochagua Sanamu zingine, kuna mambo ambayo yatatokea.

Kwa hivyo, kuna orodha nzima yao, nami nitafikia mstari wa 30.

Inasema, "Mtu mmoja angewezaje kuwafukuza watu elfu moja na wawili, kama mwamba wao haukuwa umewauza, na Bwana akawaacha? Hakika, mwamba wao si kama Mwamba wetu, hata adui zetu wenyewe walihukumu hili. Kwa maana mzabibu wao ni wa mzabibu wa Sodoma na wa mashamba ya Gomora. Zabibu zao ni zabibu zenye sumu au vishada vichungu. Divai yao ni sumu ya nyoka, na sumu kali ya nyoka."

Tena, tuna uhusiano huu kurudi Sodoma na Gomora. Na tuna uhusiano na sitiari hii ya Israeli kuwa kama mzabibu. Hii inaonekana katika Zaburi 80, na inaonekana katika Isaya 5, ambapo ni njia ya kawaida ya kuielezea taifa la Israeli kama mzabibu mteule ambao Mungu huleta kutoka Misri na kupanda katika nchi ya vilima na anatarajia uzae matunda mazuri lakini bado hawazai, na matunda yao yanageuzwa kuwa matunda machungu. Kwa hivyo, tunaona hilo hapa hata katika wimbo wa Musa.

Kwa hivyo, ingawa Wimbo wa Musa unatambua kwamba watu wanaweza kugeuka, kutakuwa na adhabu kwa sababu ya watu kugeuka. Hatuiachi kamwe na hilo. Tunatimiza amri lakini tunatumaini urejesho.

Kwa hivyo, katika mstari wa 36, inasema, "Kwa maana Bwana atawatetea watu wake, naye atawahurumia watumishi wake. Atakapona ya kuwa nguvu zao zimetoweka, na hakuna mfungwa au mtu huru aliyebaki, anasema, 'Iko wapi miungu yao, mwamba waliokimbilia? Waliokula mafuta ya dhabihu zao, na kunywa divai ya sadaka zao za kinywaji. Na wainuke na kuwasaidia. Na wawe mahali pa kujificha kwenu. Tazama sasa ya kuwa mimi, mimi ndiye. Hakuna Mungu mwingine ila mimi. Mimi ndiye ninayeua na kutoa uhai, nimejeruhi, nami ndiye ninayeponya. Hakuna awezaye kuokoa kutoka mkononi mwangu. Hakika, nainua mkono wangu mbinguni na kusema kama niishivyo milele,

Nikinoa upanga wangu unaometameta, na mkono wangu unashika haki. Nitalipiza kisasi juu ya adui zangu, nami nitawalipa wanaonichukia. Nitaufanya mshale ulewe kwa damu, na upanga wangu utakula nyama. Kwa damu ya waliouawa na waliofungwa, kutoka kwa viongozi wenye nywele ndefu wa adui, furahini enyi mataifa pamoja na watu wake. Kwa maana atalipiza kisasi kwa damu ya watumishi wake, na atawalipa. " Na kisha Musa anashuka, na anasema neno hili, na anawafundisha watu wimbo huu.

Kwa hivyo, kutokana na wimbo huu, tumeona jinsi wimbo huu wenyewe unavyofundisha historia yao, na wimbo una kipengele cha kutoka kwenye machafuko, kwa hivyo kutoka kwa tohu wabohu , giza nene la machafuko, kutoka machafuko hadi nchi ya wingi. Na tahadhari ya kitakachotokea unapoishia katika nchi ya wingi, usiruhusu moyo wako kuwa mgumu na kugeuka, na kufuata miungu mingine.

Pia ni muhimu kwamba watu hawamiliki ardhi tu. Hilo sio lengo. Lengo si kuingia na kuimiliki tu, bali lengo ni kwenda na kuishi kwa mafanikio katika nchi hiyo.

Na tena, hata katika wimbo, tunaona kwamba kuhama ni tishio kubwa sana. Ingawa, pia tunaona mwishoni kwamba kuna matumaini ya kurejeshwa.

Kumbukumbu la Torati 33 - Baraka ya Musa kwa Israeli

Katika sura ya 33, tunaishia na baraka za Musa. Kwa hivyo, baraka za Musa zinafanana kabisa na baraka za Yakobo tunazoziona mwishoni mwa Mwanzo katika sura ya 49. Pia inachukuliwa kuwa baadhi ya sehemu za zamani zaidi za kitabu cha Kumbukumbu la Torati.

Inaanza, "Sasa hii ndiyo baraka ambayo Musa, mtu wa Mungu, aliwabariki wana wa Israeli kabla ya kifo chake."

Na anainuka, na anaanza kuwabariki, kwanza, watu wote kwa ujumla, na kisha anapitia na kubariki kila kabila moja moja. Baraka ya Yakobo kwa kweli ina sauti hasi kidogo. Baadhi ya makabila, baadhi ya ndugu, hawapati toleo bora zaidi la baraka. Baraka za Musa, kwa namna fulani, ni chanya kabisa, karibu zote ziko chanya.

Kuelekea mwisho wa baraka hiyo ya Musa, tunapata wazo mwishoni kabisa kwamba Asheri ndiye kabila la mwisho linalobarikiwa. Katika mstari wa 26, inasema, "Hakuna aliye kama Mungu wa Yeshruni," ikichukuliwa kutoka kwa wimbo wa Musa. "Apandaye mbingu kukusaidia na kupitia anga katika utukufu wake. Mungu wa milele ni makao, na chini yake kuna mikono ya milele. Aliwafukuza adui mbele yako, akasema, 'Angamiza!' Kwa hivyo Israeli anakaa salama. Chemchemi ya Yakobo imetengwa katika nchi ya nafaka na divai mpya. Mbingu zake pia hudondosha umande. Ubarikiwe, Israeli, uliye kama wewe, taifa lililookolewa na Bwana, ndiye ngao ya msaada wako, na upanga wa utukufu wako. Kwa hivyo adui zako watainama mbele yako, nawe utakanyaga mahali pa juu."

Kwa hivyo sasa, hapa mwishoni mwa Kumbukumbu la Torati, kama vile katika Kumbukumbu la Torati 1. Katika Kumbukumbu la Torati 1, tulisikia historia ya jinsi watu walivyokaribia kuingia katika nchi ya ahadi. Wapelelezi walisema ni nchi nzuri, lakini walinung'unika mahema yao, na walinung'unika, na walilalamika. Kwa sababu hiyo, ilibidi watangatanga jangwani. Na kwa hivyo sasa wanaishia ukingoni mwa nchi yao, na wamepokea sheria yao, na wamepokea wimbo wa Musa, na wamepokea baraka za Musa. Bado wanapaswa kuingia.

Kwa hivyo, wa kutisha hawajaondoka. Maadui zao hawajaondoka. Bado wanapaswa kuingia; wanahitaji tu kuingia wakijua kwamba hawapaswi kuogopa kwa sababu Mungu wao shujaa anaenda nao.

Kwa hivyo, wako katika aina ile ile ya muktadha kama walivyokuwa mwanzoni mwa Kumbukumbu la Torati. Mambo, kulingana na muktadha, hayajabadilika. Bado wanahitaji kuingia na kukabiliana na adui yao, lakini wakati huu wanapaswa kwenda wakijua kwamba Mungu ambaye tayari alikabiliana na Farao huko Misri ndiye Mungu anayewatangulia na ndiye Mungu atakayewapa nchi yao.

Kwa hivyo, imani ambayo watu wameitiwa si imani ya kuamua tu kutenda, haijalishi ni nini. Ni imani inayotambua historia yao, mahali walipokuwepo hapo awali, na Mungu wao tayari amethibitisha kuwa. Na inawaita kutenda. Kwa hivyo, si kuwa tuli bali kuwa hai na kutenda kulingana na ujuzi walio nao.

Kumbukumbu la Torati 34 - Kifo cha Musa

Naam, Kumbukumbu la Torati sura ya 34 itatumalizia mambo yote. Kwa hivyo katika Kumbukumbu la Torati sura ya 34, hapa ndipo tunapopata kifo cha Musa. Kwa hivyo, ni wazi, kimeandikwa kwa mkono wa mhariri. Musa anazungumziwa katika nafsi ya tatu, na anahitimisha maisha katika shughuli za Musa. Kila kitu ambacho tumekuwa tukikiona tangu kitabu cha Kutoka hadi mwisho wa Kumbukumbu la Torati.

Kwa hivyo, Musa amewapa watu wimbo huo. Amewapa watu baraka. Na kwa hivyo "Sasa Musa anapanda kutoka tambarare za Moabu katika "au" hadi Mlima Nebo, juu ya Pisga, iliyo mkabala na Yeriko. Bwana akamwonyesha nchi yote, Gileadi, hadi Dani." Na kwa kuwa tuna orodha ya majina ya maeneo. Acha nikuwekee ramani nyingine.

Umewahi kuona ramani hii hapo awali; tena, ramani hizi zinatoka kwenye Asili ya Kibiblia. Nyota hii ni takriban tambarare za Moabu, ambapo kwa kawaida tuliwaweka watu kusikiliza mahubiri ya Musa. Na inasema kwamba Musa anapanda Mlima Nebo, karibu hapa. Kuna vilele viwili tofauti vya milima, na watu wanabishana kuhusu kile cha kwenda unapoenda kutembelea Yordani. Lakini hebu tumweke Musa; iko katika eneo hili hapa. Na inasema kwamba, ingawa Musa haruhusiwi kuingia katika nchi, Mungu anamwonyesha nchi. Na kuna muundo wa jiografia unaotajwa hapa.

Kwa hivyo, kuanzia "Nitamwonyesha nchi, Gileadi hadi Dani." Dani iko kaskazini mwa mbali. Sasa mji wa Dani, bila shaka, haukuitwa Dani wakati wa Musa. Uliitwa Laishi. Kwa hivyo, haukuwa mji wa Dani hadi kabila la Dani, Wadani, watakapopanda na kuuteka mji wa Laishi. Na simulizi hilo liko mwishoni mwa kitabu cha Waamuzi. Lakini tunaona kwamba kufikia wakati huu ulipoandikwa, mhariri anawajua watu wanaosikiliza haya, wanaosoma haya; wanaujua mji huo kama Dani. Na kwa hivyo Mungu anamwonyesha Musa kutoka Gileadi hadi Dani.

"Na Naftali yote," kwa hivyo, tena, urithi wa kikabila haukutolewa hadi kitabu cha Yoshua. Lakini urithi wa kikabila wa Naftali uko juu huko kaskazini. "Na nchi ya Efraimu na Manase, nchi yote ya Yuda," ambayo ni eneo la vilima, "hadi pwani hadi Bahari ya Magharibi na Negebu." Tuliona Negebu hapa chini hapo awali, umbo hilo la 8 au ishara isiyo na kikomo.

"Uwanda katika bonde la Yeriko, Mji wa Mitende hadi Soari." Soari inachukuliwa kuwa chini upande wa kusini wa Bahari ya Chumvi, labda.

"Kisha Bwana akamwambia." Kwa hivyo tunachogundua katika haya yote, kwa kweli nasikia unaenda. Kwa hivyo, kile ambacho huenda umegundua ni kwamba muundo wa nchi, au orodha ya maeneo haya ya kijiografia, huenda

kwa mwelekeo kinyume na saa. Kuanzia kaskazini tu, Gileadi, na kisha kusonga ni kushuka kwa kasi njia hii kurudi kwenye eneo hilo karibu na Mlima Nebo.

Sasa, unaposimama kwenye Mlima Nebo leo, ikiwa hewa ni safi sana, unaweza kuona sehemu nzuri ya nchi hii. Labda si yote, lakini unaweza kuona sehemu nzuri yake. Kwa hivyo, inafaa ndani ya eneo la uwezekano, lakini hilo si jambo la msingi sana bali ni kuweza kuhitimisha ukweli kwamba Mungu anatumiza ahadi aliyompa Ibrahimu.

Ibrahimu aliposimama juu ya mstari wa kilima hapa, na Mungu akasema, tazama kulia na kushoto, kaskazini na kusini, hii ndiyo nchi niliyokupa.

Sasa mwishoni mwa Pentateuki, watu walipokuwa wakijiandaa kuingia katika nchi hiyo, Musa anawaonyesha nchi hiyo, na ni nchi yote aliyoahidi kwamba angempa Yoshua, Ibrahimu, si Yoshua. Yoshua ataichukua.

Kwa hivyo, katika mstari wa 5, inasema, "Basi Musa, mtumishi wa Bwana, akafa huko katika nchi ya Moabu, kama neno la Bwana lilivyosema. Akamzika katika bonde la nchi ya Moabu, mkabala na Beth-peori, lakini hapana mtu ajuaye kaburi lake hata leo. Hata hivyo, Musa alikuwa na umri wa miaka 120 alipokufa. Jicho lake halikufifia, wala nguvu zake hazikupungua." Kwa hivyo, haongei tu nguvu zake mwenyewe lakini labda pia anarejelea ukweli kwamba Musa alikaa maisha yake yote.

" Basi wana wa Israeli wakamlilia Musa katika nchi tambarare za Moabu siku 30, na siku za kulia na kuomboleza kwa ajili ya Musa zikaisha. Ndipo Yoshua, mwana wa Nuni, akajaa roho ya hekima, kwa kuwa Musa alikuwa amemwekea mkono wake . Wana wa Israeli wakamsikiliza, wakafanya kama Bwana alivyomwamuru Musa. Tangu wakati huo, hakutokea nabii katika Israeli kama Musa, ambaye Bwana alimjua ana kwa ana." Hii ndiyo sababu kumwita

Yesu nabii kama Musa ni aina muhimu sana na yenye uzito wa cheo cha kumpa Yesu.

"Kwa ishara na maajabu yote ya Bwana aliyomtuma kuyafanya katika nchi ya Misri dhidi ya Farao, watumishi wake wote, na nchi hii yote, na kwa uweza wote mkuu, na kwa utisho wote mkuu alioufanya Musa machoni pa Israeli wote."

Muhtasari/Hitimisho

Na huo ndio mwisho wa kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Na kwa hivyo, ningekutia moyo ukumbuke masomo ambayo Kumbukumbu la Torati inawapa watu, au mada ambazo tumeona katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati, mambo ambayo tumezungumzia ambayo yamerudiwa, ambayo Kumbukumbu la Torati inajaribu kutugusa vichwani. Kumbukumbu la Torati linahusisha ngazi zote za mahali, kuanzia nyanja ya ndani ya faragha hadi nyanja ya nje ya umma. Yote hayo ni kutii amri za Mungu.

Tuliona jinsi nchi halisi ambayo Waisraeli wanaingia inaweza kuwaangamiza watu na kuwatenganisha. Ingekuwa vigumu sana kuwasaidia kutambua chini ya utambulisho mmoja wa watu wa Mungu.

Lakini waliwaunganisha watu mbalimbali katika nchi mbalimbali kwa kuweka mahali palipochaguliwa katikati na kuweka sherehe zinazowasaidia kukumbuka hadithi yao, na kuwaweka wote katikati pia. Kwa hivyo, watu mara nyingi kwa mwaka wanakumbuka kwamba wao ni mmoja, wote pamoja na kaka na dada zao.

Tuliangalia uongozi na jinsi uongozi usivyotenga mamlaka.

Na haiwahifadhi viongozi kama sehemu ya jamii iliyochaguliwa zaidi na iliyochaguliwa na tajiri.

Kumbukumbu la Torati pia linafikiria kuhusu aina ya ukarimu isiyo na maana na isiyoeleweka. Na aina hiyo isiyo na maana ya ukarimu ndiyo kitu kinachohakikisha afya ya jamii.

Ndani ya kanuni za sheria, tumeona wito huu wa kudhibiti na kuzuia tabia ya kujifurahisha. Kwamba hisia ya kiasi na kufuata yaliyo mema kwa jamii ndiyo hasa watu wanapaswa kufuatilia.

Na tuligundua kwamba wanadamu wanaoishi katika ardhi huitikia mazingira na hutumia rasilimali za kimwili zinazowazunguka. Lakini matendo yao kuelekea mazingira hayo, iwe ni mimea, wanyama, ardhi, udongo; matendo hayo hujitokeza nje, na hugeuka, na hurudi. Kwa hivyo, ikiwa watu watawekeza katika mahali ili kuifanya kuwa mahali penye afya na uchangamfu, uchangamfu huo hurudi na kuwaathiri kama wanadamu na pia huwatia moyo.

Kwa hivyo, ningesema hapa mwishoni mwa somo letu la kitabu cha Kumbukumbu la Torati, nami nitaiga tu kile kinachosema mwanzoni kabisa mwa Kumbukumbu la Torati. Kumbukumbu la Torati lilianza na Musa akiwaambia watu, "Tumeuzunguka mlima huu wa Horebu, Mlima Sinai, tumeuzunguka mlima huu kwa muda wa kutosha kuturuhusu kuinuka, kwenda kuufanya." Kwa hivyo, hapa mwishoni mwa somo letu, ningekuambia tumeuzunguka mlima huu kwa muda wa kutosha. Tumeangalia kitabu cha Kumbukumbu la Torati, na tumejaribu kupata picha kubwa zaidi ya Kumbukumbu la Torati. Kwa hivyo, tumeuzunguka mlima huu kwa muda wa kutosha, inukeni, nendeni, na mfanye kwa sababu hiyo ndiyo Kumbukumbu la Torati inatuita kumkumbuka Bwana wetu, kumkumbuka Mungu, kile alichofanya, ninyi ni nani kama watu wake, na kisha mmwitikie kwa kufanya.

Huyu ni Dkt. Cynthia Parker na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Huu ni kipindi cha mwisho, kipindi cha 14 -- Kumbukumbu la Torati 31 - 34.